currentes, proponere curarunt, quòd cùm G. quondam Rector, & Fratres ac Patroni ejuſdem Hoſpitalis, habito communi tractatu [b], deliberaſſent Hoſpitale ipſum ſupponere ſupradictis, commiſerunt in hoc tribus Procuratoribus vices ſuas communiter ſtatuentes, ut quod per ipſos fieret, acceptarent; qui cum eiſdem taliter ſtatuerunt, ut ad ipſum Hoſpitale aliqui mitterentur, qui eorum nomine acciperent aſſignationem ipſius. Cùm autem duos illuc de ſuis Fratribus tranſmiſiſſent, ipſi donationem & aſſignationem Hoſpitalis, tam à Magiſtro, quam à ſupradictis Procuratoribus, & aliis ejuſdem domûs Fratribus receperunt: *Et infrà.* Procurator autem partis alterius ex adverſo reſpondit, quòd prædicta donatio debeat non immeritò retractari, quoniam multis ex Fratribus inconſultis à prædicto Rectore, ac paucioribus Fratribus excommunicatis & perjuris, de re litigioſa in fraudem Plebani de Piſcia, qui ſuper eodem Hoſpitali moverat quæſtionem, fuerat celebrata: [*Et infrà* α.] Attendentes igitur, quòd Fratres & Patroni ſancti Allucii pro ſe, imò potiùs contra ſe turpitudinem allegabant, videlicet perjurium, excommunicationem, & fraudem non utique contra ipſos, ſed ab ipſis commiſſam; & intelligentes donationem ab eis Hoſpitalariis factam puram ac ſimplicem extitiſſe: quia non deceptoribus, ſed deceptis jura ſubveniunt; unde per ea, quæ ſuperiùs propoſita ſunt, ſe contra factum proprium legitimè defendere non valebant: Hoſpitale prædictum cum pertinentiis ſuis Hoſpitalariis ſancti Sepulcri adjudicare curavimus: ita quòd per hanc ſententiam diœceſano Epiſcopo & Plebano de Piſcia nullum præjudicium generetur; cùm res inter alios acta non debeat aliis præjudicium generare [c].

[α *Et hæc omnia proponebat ſufficienter per diſpoſitiones teſtium productorum. Ad hæc verò parte altera multipliciter reſpondente, hincinde fuit aliquandiu diſputatum.*]

[b] contractu.
[c] Vide *l. tranſactionem. C. de pact. & l. ſi petitor. ff. de judi. & l. ſi unus, §. pacta. ff. de pact.*

IX. Idem Epiſcopo ſancti Andreæ. [c. an. 1213. *Romà in Scotiam.*]

Donatio quinquageſimæ vel centeſimæ, quam facit Epiſcopus cum gravi Eccleſiæ ſuæ detrimento, poteſt legitimè revocari, nec etiam poteſt ultra quinquageſimam vel centeſimam conferre, etiam ceſſante læſione Eccleſiæ ſine auctoritate Superioris.

APoſtolicæ Sedis oraculo [d]: [*Et infrà* α.] Inquiſitioni tuæ taliter reſpondemus, quòd licèt ſit in Canone [e] definitum [12], ut ſi quis Epiſcoporum in Parœcia ſua Monaſterium conſtruere voluerit, & de rebus Eccleſiæ, cui præſidet, ipſum dotare, non ampliùs ibidem, quàm quinquageſimam partem; Eccleſiæ verò, quam monaſticis regulis informare, vel pro ſuis propriis magnificare voluerit ſepulturis, non ampliùs, quàm centeſimam partem censûs Eccleſiæ, cui præeſt, debeat elargiri: quia tamen in eodem Canone conſequenter adjungitur, ut hæc [f] temperamenti æquitas obſervetur, quòd cui tribuit, competens ſubſidium conferat: & cui tollit, damna gravia non infligat; eâ quidem cautelâ ſervatâ, ut unam tantummodo quæ placuerit ex his duabus, remunerationem aſſumat. Hoc ſemper eſt obſervandum, quòd unus Epiſcopus vel alius non ſolùm non debet amplius, ſed nec tantum, nec minus cum gravi Eccleſiæ ſuæ detrimento conferre, ſive ſimul & ſemel id facere velit, ſive pluries ſucceſſivè eiſdem [g] vel diverſis Eccleſiis conferendo. Unde cùm grave detrimentum ſive de poſſeſſionibus, ſive de proventibus ad Epiſcopalem menſam vel Cathedralem Eccleſiam pertinentibus, in quantalibet portione conſtiterit eſſe collatum, poterit legitimè revocari, niſi præſcriptione, vel alia exceptione legitima actio hujuſmodi excludatur. Nam etſi prima facie præſumatur, quòd collatio quinquageſimæ vel centeſimæ partis grave non inferat detrimentum; quia tamen non ſolùm ſi ſæpè, ſed etiam ſi ſemel id fiat, ex variis circumſtantiis deprehendi poteſt interdum valdè damnoſum: quod quidem magis poteſt ex oſtenſione facti, quàm expreſſione alicujus ſtatuti cognoſci: nec quinquageſima, nec centeſima ſemel aut ſucceſſivè debet cum gravi Eccleſiæ damno conferri. Si verò intantum abundet Epiſcopus, ut ſine damno Eccleſiæ ſuæ poſſit ampliùs etiam, quàm per quinquageſimam vel centeſimam partem neceſſitati alterius Eccleſiæ ſubvenire, quamvis per ſe non debeat ſummam excedere à Canone præfinitam, per quam incautè largiri volentibus eſt occurſum: de ſuperioris tamen auctoritate Pontificis [h] [13], poteſt etiam in majori ſumma inopiæ alterius provideri.

[d] C. 6. eod. tit. in III. Compil.
[e] Hunc Canonem habes in Concilio Toletano, *c.* 5. refert Grat. 12. *q.* 2. *c.* 74. incipit, bonæ rei. *Ejus Canonis verba hic inſerit Innoc. uſque ad verſic.* Hoc ſemper.
[f] ut per hoc temperament.
[g] eidem.
[h] *Vox*, Pontificis, *deeſt in vetuſtiorib. codic.*

[α *Cùm plerumque contingat quòd Epiſcopi ſucceſſivè locis religioſis de redditibus qui pertinent ad eoſdem ultra quinquageſimam conferant portionem; ita quòd interdum uſque ad tertiam partem vel quartam, interdum verò plus minùſve hujuſmodi redditus minuantur, tua fraternitas nos conſuluit, utrùm ſucceſſoribus eorumdem ea quæ taliter fuerunt ultra quinquageſimam portionem conceſſa, licet aliquatenus revocare. Nos igitur.*]

¶ Pith. [12] *In Canone definitum.*] Toletani Concilii IV. *Can. penult. cauſ.* 12. *quæſt.* 2.

[13] *De Superioris tamen auctoritate Pontificis.*] Adde, & conſenſu Capituli. *cap.* 9. *ſup. de iis quæ fiunt à Prælat.*

X. Gregorius. IX. [c. an. 1235. *Romæ.*]

Donatio poteſt per donatorem, non per hæredem ejus, qui tacuit, ob ingratitudinem donatarii revocari in caſibus hic expreſſis.

PRopter ejus ingratitudinem, in quem liberalitas eſt collata, donatoris perſona de rigore juris eam potuit revocare [i]. Si fortè in ipſum impias manus injecerit [k]: aut ſibi atroces injurias, ſeu grave rerum ſuarum damnum, vel vitæ periculum inferre præſumpſerit. Quod tamen ad donatoris, qui hoc tacuit, non extenditur ſucceſſores.

[i] Vide *l.* 1. & 2. *C. de li. & eorum libe.*
[k] ingerit.

DE PECULIO CLERICORUM.

Titulus XXV.

I. Ex Concilio Arelatensi [l] [1]. [*in Gallia.*]

Quæſitum à Rectore Eccleſiæ tempore promotionis nihil habente, præſumitur de bonis Eccleſiæ quæſitum.

INvestigandum [m] eſt, ſi nihil patrimonii habens Presbyter, quando promotus [n] eſt ad Eccleſiaſticum Ordinem, poſteà [o] emerit prædia, cujus juris ſunt; quoniam Eccleſiæ, ad quam nihil habens promotus eſt, eſſe debent juxta Canonicam auctoritatem.

¶ Pith. [1] *Arelatenſi.*] *Lateranenſi* ſeu *Agathenſi.*

[l] In Conciliis editis nondum inveni. Burc. *lib.* 3. *Dec. ca.* 118. & Ivo, *part.* 3. *c.* 94.
[m] *Cap.* 1. *eod. tit. in* 1. *Compil.*
[n] provectus.
[o] *al.* ſi poſteà.

II. Ex eodem [2]. [*in Gallia.*]

De emptis per Prælatum de bonis Eccleſiæ, debet Inſtrumentum confici nomine Eccleſiæ, aliàs debet Prælatus ab adminiſtratione moveri.

PResbyter [p] cùm diœceſim tenet, de eis [q], quæ ſuperemerit, ad ipſius Eccleſiæ nomen ſcripturam faciat, aut ab ejus ordinatione diſcedat.

¶ Pith. [2] *Ex eodem.*] Ex Concilio Agathenſi, *Can.* 54. Vide *Can. ult. cauſ.* 12. *quæſt.* 4.

[p] *C.* 2. *eod. tit. in* II. *Compil.*
[q] de his.

III. Ex Epistola Pii Papæ [r] [3]. [c. an. 153. *Romæ.*]

Quæſita per Epiſcopum poſt conſecrationem ſuam, Eccleſiæ relinquenda ſunt.

UT unuſquiſque [s] Presbyter res, quas poſt dies conſecrationis acquiſierit, propriæ Eccleſiæ relinquat.

¶ Pith. [3] *Ex Epiſtola Pii Papæ.*] *Ex Concilio Carthaginenſi.*

[r] Videtur ſumptum ex Conc. Carthaginenſ. III. *c.* 49. Refert Burc. 3. *dec. c.* 121. Ivo, *part.* 3. *c.* 96. Grat. 12. *q.* 3. *c.* 1.
[s] *Cap.* 1. *eod. tit. in* 1. *Compil.*

IV. Ex Concilio Remensi [t]. [*in Gallia.*]

Empta per Prælatum ex emolumentis Eccleſiæ, efficiuntur Eccleſiæ, licèt Prælatus emerit nomine alieno.

INquirendum eſt, ſi quis [u] Presbyterorum de reditibus Eccleſiæ, vel oblationibus, vel votis fidelium alieno nomine res comparavit [x], quia ſicut nec ſuo, ita nec alieno nomine Presbyter fraudem facere de facultatibus Eccleſiaſticis [y] debet, quoniam hoc ſacrilegium [z] eſt, & par crimini Judæ furis, qui ſacras oblationes aſportabat & furabatur.

[t] In Concilio impreſſo nondum inveni.
[u] ſi aliquis Presbyter.
[x] comparaverit.
[y] Eccleſiæ.
[z] ſacrilegum.

V. Ex Concilio Toletano [a]. [an. 589. *in Hiſpania.*]

Meliorationes factæ per Prælatum in rebus Eccleſiæ, ſunt ſuæ in vita, etiam ſi dimittat beneficium: ſed de his teſtari non poteſt. Hoc dicit ſecundùm intellectum ſatis notabilem.

SI quis ſanè [b] Clericorum agella [4] vel vineolas in terra Eccleſiæ [5] ſibi feciſſe probabitur ſuſtentandæ vitæ causâ, uſque ad diem obitûs ſui poſſideat; verùm poſt ſuum deceſſum Eccleſiæ reſtituat, nec teſtamentario aut ſucceſſorio jure cuiquam hæredum, prohæredumve [6] relinquat, niſi forſan cui Epiſcopus pro ſervitiis ac præſtatione Eccleſiæ [7] largiri voluerit.

¶ Pith. [4] *Agella.*] *Agellos.*

[5] *Vineolas in terra Eccleſiæ.*] V. C. *Vineolas quæ in novali terra Eccleſiæ.*

[6] *Prohæredumve.*] ut fideicommiſſariorum.

[7] *Præſtatione Eccleſiæ.*] *Can.* 3. Synod. Roman. 3. Sic apud Ivonem, *part.* 6. *cap.* 13. In vetuſtiſſima Collectione *pro tuitione.*

[a] Concil. Tolet. II.
[b] *Cap.* 4. & *cap.* 7. *eod. tit. in* 1. *Compil.*

DE TESTAMENTIS ET ULTIMIS VOLUNTATIBUS.

TITULUS XXVI.

I. Gregorius IX. Antonio Subdiacono [1]. [c. an. 600. *Romà in Campaniam.*]

Epiſcopus de rebus patrimonialibus teſtari poteſt; de rebus verò Eccleſiæ ſeu intuitu Eccleſiæ quæſitis, teſtari non valet.

QUorumdam [a] ad nos relatione pervenit, quòd I. Arellianæ civitatis Epiſcopus [2] condito teſtamento in octo unciis ſubſtantiæ ſuæ nurum hæredem inſtituit, Eccleſiam

[a] *Cap.* 1. *eod. tit. in* 1. *Compil.*

Eccleſiam ſuam in reſiduis quatuor. Hortamur igitur, ut ſolicitè hoc diſcutias, & quicquid ipſum habuiſſe patuerit, à qualibet perſona detineri nullatenus patiaris, niſi hoc ſolum [b] quod eum ante Epiſcopatûs ordinem proprium habuiſſe conſtiterit. Quicquid verò Eccleſiæ ante ipſius conſecrationem fuiſſe cognoveris, vel in Epiſcopatûs ordine prædictum Epiſcopum acquiſiviſſe [c], in ejuſdem Eccleſiæ dominio conſervetur.

¶ Pith. [1] *Gregorius IX. Antonio Subdiacono.*] *Gregorius I. Anthemio Subdiacono, lib.* 7. *indict.* 2. *epiſt.* 52.

[2] *I. Atellanæ civitatis Epiſcopus.*] De quo idem Gregorius *lib.* 2. *epiſt.* 10.

[b] Beat. Tho. 2. 2. *q.* 185. *art.* 6. & 7. & ibidem Caietanum, & Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *de reform. c.* 1.
[c] acquiſiſſe, *in antiquis.*

II. Idem [3]. [c. an. 600. *Romæ.*]

Abbatiſſa teſtari non poteſt, etiamſi nunquam induiſſet habitum Monachalem.

QUia ingredientibus: *Et infrà.* Gabina [d] Abbatiſſa conqueſta eſt S. quondam Abbatiſſam Monaſterii ſui poſtquam regendi ſuſcepit officium, condito teſtamento legata reliquiſſe, dicens eam uſque in diem obitûs ſui non induiſſe habitum Monachalem, ſed in veſtibus, quibus utuntur loci illius Presbyteri [4] permanſiſſe, ſicut & illa quæ ante ipſam fuerat Abbatiſſa, & penè ex conſuetudine licuiſſe: *Et infrà.* Neceſſarium ergo eſt, poſtquam Abbatiſſa ordinata eſt, & in Monaſterio per annos plurimos uſque ad obitum præfuit, veſtis qualitatem ad culpam fortè Epiſcopi pertinere, qui eam ſic eſſe permiſit, non tamen potuiſſe præjudicium Monaſterio irrogare, ſed res ipſius eidem loco ex quo illic ingreſſa & Abbatiſſa conſtituta eſt, de jure competere.

¶ Pith. [3] *Idem* Januario Epiſcopo Caralitano Sardin. *lib.* 7. *Regiſt. epiſt.* 7. & *Can.* 7. *cauſ.* 19. *quæſt.* 3.

[4] *Presbyteri.*] *Presbyteræ. Can.* 11. Laodicenſ. Concil. *can. fin. diſtinct.* 32. Notavi ex Beda ad Ordinem Romanum 149.

[d] Sabina Ab. queſta.

III. Idem [e] [5]. [c. an. 600. *Romæ.*]

Si intra annum à die monitionis non fit executio teſtamenti per debentem exequi, devolvitur executio ad Epiſcopum.

NOs quidem: & *infrà.* Pervenit ad nos S. de hac luce migrante ſupremæ voluntatis elogio [f] Monaſterium præcepiſſe fundari; cujus deſiderium à T. [6] religioſa fœmina ejus hærede protrahitur. Quamobrem te hortamur, ut eam commoneas, quatenus intra annum Monaſterium, quod juſſum eſt, debeat ordinare, & cuncta ſecundùm voluntatem defuncti ſine altercatione conſtruere. Quòd ſi intra prædictum tempus ſive in loco, quo conſtitutum fuerat, ſeu ſi ibi non poteſt, & alibi placet ordinari, tecum implere neglexerit: tunc per te ædificetur, & omnia per te loco ipſi ſine diminutione qualibet aſſignentur. Sic enim ſecundùm piiſſimas leges [7] dilatas defunctorum pias voluntates Epiſcopali decens eſt ſtudio adimpleri.

¶ Pith. [5] *Idem.*] *Eidem.*

[6] *T.*] Theodoſia.

[7] *Piiſſimas leges.*] *L.* 38. & *l.* 45. quæ Græca eſt. *C. de Epiſcop. & Cleric. L.* 50. *ff. de petit. hæredit.*

[e] Scilicet Gregor. Januario Epiſcopo Caralitano, *lib.* 3. *ep.* 10. *regiſtr. & ca.* 12. *eod. tit. in* 1. *Compil.*
[f] Eulogio.

IV. Idem [g] Petro Subdiacono. [c. an. 600. *Romæ.*]

Debetur legatum, quamvis nudis verbis à teſtatore ſit relictum.

INdicante: *Et infrà.* Cognovimus R. referente quòd moriens uxor redempti [h] concham argenteam nudis verbis juſſit venundari, & ſuis dare libertis, & ſcutellam argenteam cuidam Monaſterio reliquiſſe [i]. In quibus voluntatem ejus per omnia volumus adimpleri.

[g] Gregor. *in regiſtr. lib.* 12. *epiſt.* 30. & *cap.* 13. *eod. tit. in* III. *Compil.*
[h] Recepti, puto eſſe proprium viri nomen.
[i] *al.* reliquiſſet, *ſed* reliquiſſe *in noſtris antiquis.*

V. Idem T. Epiſcopo [8]. [c. an. 600. *Romà in Siciliam.*]

Non debetur legatum, cùm teſtator rem non ſuam ſed Eccleſiæ legavit. Hoc dicit ſimpliciter inhærendo literæ.

FIlius noſter F. conqueſtus eſt, quòd quondam P. pater ſuus aliqua Eccleſiæ veſtræ ſepulturæ ſuæ gratiâ juris alieni reliquit. Et quidem leges ſæculi hoc habent, ut hæres ad ſolvendum cogatur, ſi auctor ejus rem legaverit alienam: ſed quia lege Dei, non autem lege hujus ſæculi vivimus, valdè mihi videtur injuſtum, ut res tibi legatæ, quæ cujuſdam Eccleſiæ eſſe perhibentur, à te teneantur, qui aliena reſtituere debuiſti.

¶ Pith. [8] *Idem T. Epiſcopo.*] *Idem Dono Epiſcopo Meſſanenſi.*

VI. Ex Concilio Maguntino. [*in Germania.*]

Hæredi non adimplenti juſſa teſtatoris, ab Epiſcopo interdicitur res à teſtatore relicta. Hoc dicit inhærendo literæ.

SI hæredes juſta teſtatoris non adimpleverint [9], ab Epiſcopo loci illius omnis res, quæ eis relicta eſt, canonicè interdicatur cum fructibus & ceteris emolumentis: Ut vota defuncti adimpleantur [k].

¶ Pith. [9] *Si hæredes juſſa teſtatoris non adimpleverint.*] Novell. 131.

[k] impleantur.

VII. Ex Concilio Lateranensi [l]. [an. 1179. *Romæ.*]

De bonis per Eccleſiam acquiſitis, Clerici teſtari non poſſunt.

CUm in officiis charitatis primo loco illis teneamur obnoxii, à quibus beneficium nos cognoſcimus recepiſſe, econtrà quidam Clerici cùm ab Eccleſiis ſuis multa beneficia perceperint, bona per eas acquiſita, in alios transferre præſumunt. Hoc igitur, quia antiquis Canonibus conſtat inhibitum, nos indemnitati Eccleſiarum providere volentes, ſive inteſtati deceſſerint, ſive aliis [m] conferre voluerint, penes Eccleſias eadem bona præcipimus remanere.

[l] Sub Alex. III. *c.* 15. & *c.* 4. *eod. tit. in* 1. *Compil.*
[m] alii.

VIII. Alexander III [10]. [c. an. 1180. *Romæ.*]

Moderatam eleëmoſynam de bonis per Eccleſiam acquiſitis Clerici facere poſſunt, etiam in ægritudine conſtituti.

AD hæc [n] præſentibus innoteſcat, quòd Clerici de mobilibus quæ per Eccleſiam ſunt adepti, de jure teſtari non poſſunt. Viventes tamen & ſui compotes moderatè valent aliqua de bonis ipſis non ratione teſtamenti, ſed eleëmoſynæ intuitu erogare in ægritudine conſtituti.

¶ Pith. [10] *Alexander III.*] Cenomanenſi Epiſcopo.

[n] Poſt Conc. Later. ſub Alex. III. *p.* 29. *c.* 8. & *c.* 5. *eod. tit. in* 1. *Compil.*

IX. Idem Vigilenſi [o] Epiſcopo [11]. [c. an. 1180. *Romà in Apuliam.*]

De bonis propriis, vel acquiſitis intuitu perſonæ Clerici, teſtari poſſunt, de acquiſitis intuitu Eccleſiæ non.

QUia [p] nos: [*Et infrà* α.] Conſultationi tuæ taliter reſpondemus quòd licèt Clerici de his, quæ paternæ ſucceſſionis vel cognationis intuitu, aut de artificio ſunt adepti, ſeu dono conſanguineorum, aut amicorum non habito reſpectu ad Eccleſiam, pervenerunt ad ipſos, liberè diſponere valeant. De his tamen, quæ conſideratione Eccleſiæ perceperunt, nullum de jure poſſunt facere teſtamentum.

[α *Duxit tua f. conſulendos utrùm Clerici ſeculares de mobilib. rebus poſſint condere teſtamentum.*]

¶ Pith. [11] *Vigilienſi Epiſcopo.*] *Panormitano Archiepiſcopo.* V. C. Matth. Pariſ. 187.

[o] Vigilienſi, *habent antiqui.*
[p] Poſt Conc. Lateran. ſub Alex. III. *p.* 29. *c.* 5. & *c.* 6. *eod. tit. in* 1. *Compil.*

X. Idem Hoſtienſi Epiſcopo [12]. [c. an. 1170. *Romà in Latium.*]

Valet teſtamentum quod Parochianus facit coram Presbytero Parochiali & duobus teſtibus: nec valet contraria conſuetudo. Hoc dicit inhærendo verbis literæ.

CUm eſſes in noſtra præſentia conſtitutus, propoſuiſti talem in tuo Epiſcopatu conſuetudinem obtinere, quòd teſtamenta, quæ fiunt in ultima voluntate penitùs reſcindantur, niſi cum ſubſcriptione ſeptem vel quinque teſtium fiant, ſecundùm quod leges humanæ decernunt. Quia verò à divina lege & ſanctorum Patrum inſtitutis, & à generali Eccleſiæ conſuetudine id noſcitur eſſe alienum, cùm ſcriptum ſit, quòd in ore duorum vel trium teſtium ſtet omne verbum: præſcriptam conſuetudinem improbamus, & teſtamenta, quæ Parochiani coram Presbytero ſuo, & tribus vel duabus aliis perſonis idoneis in extrema fecerint voluntate, firma decernimus permanere ſub interminatione anathematis prohibentes, ne quis hujuſmodi audeat reſcindere teſtamenta.

¶ Pith. [12] *Hoſtienſi Epiſcopo.*] Ubaldo Hoſtienſi Epiſcopo, & Archidiac. & Canonic. Velletenſibus.

XI. Idem Judicibus Velletren. [q] [c. an. 1170. *Romæ.*]

Valet ultima voluntas ad pias cauſas coram duobus teſtibus: & eſt caſus ſingularis.

REIatum eſt [r], quòd cùm ad veſtrum examen ſuper relictis Eccleſiæ cauſa deducitur, vos niſi ſeptem, vel quinque idonei teſtes intervenerint, inde poſtponitis judicare: [*Et infrà* α.] Mandamus, quatenus cùm aliqua cauſa talis ad veſtrum fuerit examen deducta, eam non ſecundùm leges, ſed ſecundùm decretorum ſtatuta tractetis, tribus aut duobus legitimis teſtibus requiſitis: quoniam ſcriptum eſt, in ore duorum vel trium teſtium ſtat omne verbum.

[α *Unde quia hujuſmodi cauſa de judiciis Eccleſiæ, non ſecundùm Canones debet tractari, & in ipſis divinâ ſcripturâ teſtante duo aut tres idonei teſtes ſufficiunt.*]

[q] Vellenen.
[r] *Cap.* 10. *eod. tit. in* 1. *Compil.* & poſt Conc. Later. ſub Alex. III. *p.* 50. *c.* 8.

XII. Idem Electo & Capitulo Caſſanen. [13] [c. an. 1170. *Romà in Calabriam.*]

De propriis poteſt teſtari Clericus: In acquiſitis per Eccleſiam etiamſi ſint mobilia, ſuccedit Eccleſia vel ſucceſſor: poteſt tamen aliqua ſervitoribus vel pauperibus elargiri. Si autem defunctus habet plures Eccleſias vel beneficia, fiet æquè diviſio inter illa.

REIatum eſt [f] auribus noſtris, quòd quia ſtatuimus in Lateranen. Concilio [t] [14], ut bona per Eccleſiam acquiſita, ad eam in Clericorum obitu devolvantur: dubitatis an hoc ſit de immobilibus tantùm, vel de mobilibus ſentiendum: [*Et infrà* α.] Reſpondemus, quòd generaliter bona [u] quælibet per Eccleſiam acquiſita, eis [x] debent juxta Lateranen. Concilium poſt acquirentis obitum remanere: Nomine autem Eccleſiæ non Epiſcopus, vel ſucceſſor Clerici morientis, ubi eſt collegium Clericorum, ſed communis congregatio intelligitur, quæ rerum illarum debet Canonicam diſtributionem & curam habere. Ubi autem in loco defuncti tantùm eſt unus ordinandus, is ea bona, ſicut & alia ipſius Eccleſiæ, in Dei [y] timore diſpenſet. Licèt autem mobilia per Eccleſiam acquiſita, de jure

[f] *Cap.* 2. *eod. tit. in* II. *Compil.* Vide præ aliis Hoſtienſem & Covarruviam.
[t] *C.* 15.
[u] Vide Arium Pinellum in Rub. C. *de bonis mat. in* 1. *parte.*
[x] *Codex Barbatiæ ita:* ei debeant, &c. *convenit antiqua compi.*
[y] cum Dei, &c.